

Paul

THESSALONICAT

ep Tuptsiwni'yuñqamuy amumi mohti Pēniata

1 ¹Nu' Paul it penta. Nu Thessalonicat ep God Itanay aw-nikañw pu Itahtutuyqawhqay Jesus Christ aw tōnawtaqamuy öqalanta, Silvanus-nikañw pu Timotheus pumuy amumuma. Nam núokwa, pu kwakwha unañwa God Itanay añqw umumi pitsíwtani, pu Itahtutuyqawhqay Jesus Christ añq'ö.

The Life and Faith of the Thessalonians

²Itam sutsep sohsokmuy umuhpe God aw kwakwhatiwisa, itahnawakinpiy añ umuñem yūmosa tūvintiwiškahkañwo. ³Uma Itanay God qapēvewnayakahkañw, put aw unañway'yuñqe, put enem tumalay'yuñqat itam sutsep God atpip put u'nantoyñaya, pu uma Itahtutuyqawhqay Jesus Christ aw yankahkañw qa nañ'ekñayaqata. ⁴Pi God umuy namorstaqat uma navoti'yuñwa, aw itah'unañwam itahtupkomu. ⁵Ura itam umumi lomatuawit yuaatotaqe, qa paysoq lavayhtoti. Oviy pi itam umumi Qahováriwtaqat Hikwsit öqalayay mahtakñayaqe umuy tuyqawvaya. Noqw itam umumumyaqe, umuy tunatyawkahkañw hin yesq, uma itamumi nanapta. ⁶Noqw ura uma itamumi nanawintivaya, pu Itahtutuyqawhqay aw'i. Ura uma pas pavan kñanvotyakahkañw, lavayit kwusuya. Nikañw Qahováriwtaqat Hikwsit ahpiy uma pas hinhaqam hahlayhtoti. ⁷Nihqe öviy sohsoyam Macedoniat pu Achaiat ep tuptsiwni'yuñqam hin yesniqat uma pas nahpe amumi mahtakni'yuñwa. ⁸Pi Tutuyqawhqat lavayiat umuñaqw pälönawhti, qa Macedoniat ep-sa-nit, Achaiat ep'e. Pi yaw uma God qapēvewnayaqw, pam pantaqa sohsovik nanaptiwa. Noqw ya itam pas nāto piw hiñqawani? ⁹Pi pay yaw uma itamuy hin pās öoyyaqat sinom pas nāp yuaatota. Yaw uma

añ hihta pay wutsit tatamhtotat, God pas antsanihqat, qátuhqat aw lasyat, put eñem tumaltivayaqw, pam pantaqa añ ahsupoq yuaatiwa. ¹⁰Pep pu' uma Jesus, God Tiyat öveqatsit aw nuhtayyuñwniqey yayhnaya. Put hapi God mokiwyu añqw ahoy tātaynaqw, pam itsívut nātoniqat añqw itamuy ayo oya.

Paul's Work in Thessalonica

2 ¹Itahtupkomu, uma navoti'yunqw, ura itam umumiq ókihqe, qa paysoq tumaltota. ²Pi itam Philippi ep hihta añ kükuyvaqat uma pay navoti'yunwa. Ura pep sinom itamuy haman'ewakw okiwsasna. Noqw itam God aw yankahkañw, put añqw lomatuawit qatuhtusyakahkañw umumi yuaaykuya. Noqw pep hapi piw hakim itamumi rohomhtoti. ³Ura itam umumi lomatuawit yuaatotaqe, umumi qa atsátota. Itam suyan unañway'kahkañw, umuy qa ünay'totoynaya. ⁴God itah'unañway añ purimaqa itamumi lomanavoti'ta, itam qaatsáy'wiskahkañw tumalay'wisq'ö. Nihqe pam itamuy lomatuawit yuaatotaniqat aw itamuy oya. Noqw öviy itam put-sa unañwveyaniqe lavayit yuaatota, nikañw qa sinmuy unañwveyaniqee. ⁵Pi uma navoti'yunqw, itam qa hisat haqam hakiy paysoq tayawintota, piw hihta tuñlay'kahkañw nawip'ew hintsatska. God navoti'taqw itam súañqaqwa. ⁶Pu itam tsokaniwyaniqey umumi qa tuñlay'yunwa, sen haqawatuy piw amumii. Pay ka as itam Christ ayamatnihqey aw yankahkañw umumi hihta tüvintotaniqahkañw, itam qa panhtoti. ⁷Itam pás unañway'kahkañw umuhpa' hinnumya, tsäkw aw tunatyawtaqat hin put pásniñwuqat pan'i. ⁸Pu itam umuy tunatyawyuñqe, pay God lavayiyat qa put-sa umumi mātätvet, pas nāp umumi nāo'ya, itam umuy pas kahkawnayaqe öviy'o. ⁹Pi uma u'ni'yunwa itahtupkomu, ura itam maqsonlalwa, kānanvotya; pas pay itam qa haqawat umumi hihta aw tükwaiwyunwniqe öviy mimhikqat, pu talónvaqat añ tumalay'kahkañw, God añqw lomatuawit umumi yuaatota. ¹⁰Pi uma navoti'yunwa, pu God piwu, ura itam umuy tuptsiwni'yunqamuy amuhpa' pás unañway'kahkañw, suan hinnumya, pu qa hihta akw tukopanhinnumya. ¹¹Uma pi navoti'yunqw, ura itam umuy sohsokmuy u'nantoynaya, pu umuy ökwhtantota, hakiy naat timuy pantsakñwuqat pan'i. ¹²Nihqe uma as God sinomatnihqey pan hinwisniqat itam umuy ayatiwisa. Pi uma put moñwtunatyayat aw yunwt, put amum kaptsi'tiwyaniqat pan pam umuñem tunatyawta. ¹³Noqw öviy itam God aw yūmosa hahlayhtiwiisa. Kwakwhat pi uma God lavayiyat itamuhpiy nanaptaqe, kwusuya. Pay pam sinot lavayiyatnihqat qa pan uma put kwususyat, pas pam God lavayiyatnihqat pan uma kwusuya. Pi pam pas antsa God lavayiata. Nihqe pam lavayi umuy añ tuptsiwni'yunqamuy amuhpa' a'nö tumalta. ¹⁴Pi úmaa, itahtupkomu, uma hakimuy Judeat ep Christ Jesus añ God aw tōnawtaqamuy amunhtoti. Pi uma nāp umuhsinmuy amuhpiy hihta añ kānanapta, puma ura Jew-sinmuy amuhpiy panhtotiqat pan'i. ¹⁵Pi Jew-sinom Itahtutuyqawhqay Jesus ninaya, pu pumuy amuñaqw God lavay'aymuyatuyu, pu itamuy okiwsasna; nihqe

puma God qa unañwve hintsatska, piw sinmuy sohsokmuy amuhpewi hōñi. ¹⁶Pi puma umuy qa-Jew-sinmuy ayo nōñakniqat qa nānawakna. Oviy pi itam umumi lomatuawit yuaatotaqw, itamuy mēwantota. Yan puma qalomáhintsatskaqey aw antsatsna. Is ohi! God itsívuat pumuy amumi pituto; noqw puma sūs hovalniwyani.

Paul's Desire to Visit Them Again

¹⁷Itupkomu, nu hihsavo umuñaqw wikiwa; nikañw nu umuy qa suhtoki; nihqe pas nu as okiw umumiqniqey tuwanta. ¹⁸Panta. Pay as nu qa sūs umumiqniqey unañwti, nūu, Paul. Noqw pay Satan hihta akw nuy uhtañwu. ¹⁹Ya nu hihta aw unañwvahi'ta? Nu hihta ep himuiwta? Ya nu hihta pihni'ta? Nu umuhpiy hapi Jesus Christ atpip hahlayhtini, hisat pam pítuniq'ō. ²⁰Pi nu umuy hapi pihni'ta. Uma hapi ihahlayhpimu.

3 ¹Noqw nu qa añ kuytaqe, öviy pahsat pay hāk nāla Athens ep huruhtiniqey wūwa. ²Nihqe öviy itahtupkoy Timotheus, God tumal'ayayat, Christ añqw lomatuawit ep itamum tumalay'taqat nu umumiq hōna, pam umuy hūrs hoñne', umuhqapevewniy añ umuy öqalaniqat öviy'o. ³Pi uma qa haqawa it yan kānanvotpit ep unañwmokniqat itam umuñem nānawakna. Pay pi uma navoti'yuñqw, pay nuñwu itam pan makiway'yuñwa. ⁴Pay ura itam umumumyaqe, suyan añ tuptsiwni'yuñqam kānanvotyaniqat itam umuy añwu pay āawnaya. Noqw uma nanapta aw antsaniwhq'ō. ⁵Yaniqw öviy pas nu qa sōwunit, Timotheus umumiq tavi, hinhaqam umuhqapevewniy hintaqat navotniqe öviy'o, nāp hisat pi tūunatotoynaqa sen pay hinwat umuy ūnatoynaqw, itam haktonsa tumaltotaniqw öviy'o. ⁶Noqw Timotheus umuñaqw pituhqe, umuhqapevewniy, pu umuhnaminañway lomatuawva, pu yaw uma sutsep itamuy lomau'ni'yuñqe, as itamumi yórikyaniqey pas nānawaknaqata. Pay itam piw pan umumi yórikyaniqey nānawakna. ⁷Noqw paniqw öviy'o itahtupkomu, itam hihhihta añ okiwhinwisqey, pu sóon'iwyuñqey añ suyan unañwtoti, umuhqapevewniy ahpiy'o. ⁸Pi pu' hapi pas itam suyan yēse, kurs uma Tutuyqawhqat ep hūrs hoñniniq'ō. ⁹Itam God aw hinhaqam umuhpe hahlayhtiwiisa, itam put aw nānawaknaqw, uma itamuy hinhaqam hahlayhtapnayaqat öviy'o. ¹⁰Itam mimhikqat, pu talōñwintihqat añ qanātusi'kahkañw, tūvintiwiisa, umumi yórikyaniqey öviy'o; nen umuhqapevewniy ep himu qa pasiwtaqat aw antsatsnani. ¹¹Noqw nam God Itanay, pu Itahtutuyqawhqa Jesus Christ itamuy umumiq pās tsamni. ¹²Itam umumi pas pavan unañway'yuñwa; nihqe uma pan nānami, pu sohsokmuy sinmuy amumi unañway'yuñwniqat itam nānawakna, piw Itahtutuyqawhqa umuy pan unañwtoynaniqat umuñem tūvintiwiisa. ¹³Nam Itahtutuyqawhqa Jesus Christ umuñem pan yukuqw, uma Itana God atpip umuh'unañway qa hihta akw hintaqat, pu qahováriwtaqat pan hūrs hoñni, hisat Itahtutuyqawhqa sohsokmuy sinomuy tsamkañw pítuq'ō.

A Life that Pleases God

4 ¹Taay, itahtupkomu, umuy hin hinwise', God unañwveyaníqat itam pay umumi tutaptota. Nihqe öviy itam Itahtutuyqawhqay Jesus aw yankahkañw, umumi pas pañqaqwani: Uma hin hinwisqey pan suytsepñwat aw hoytoynayani. ²Pi itam Tutuyqawhqat Jesus ahpiy umumi hin tutaptotaqat uma navoti'yuñwa. ³Pi yan hapi God umuñem tunatyawta: Uma qahovársqatsit yesniqata, pu uma tokot sokoptotaniqey qe'yaníqata. ⁴Pu uma nānap añ umuhtokoy aw tuyqawvaye', put qa hoyalayat, hihtay'yuñwni. ⁵Uma qa nuvöiwyuñwni, añ qatuptsiwñi'yuñqam God qa tuwi'yuñqam pan hinwisqat qa pan'i. ⁶Noqw qa hak it ep pāvay, sen tupkoy ehpewi qaanhtini; taq Tutuyqawhqay pan hinwisqamuy sohsokmuy amumi nānaoyhtima. Pay ura itam mohtihaq umumi pañqaqwa; nihqe pan lavayhtoti. ⁷Pi God itséhee'qatsit qa aw itamuy wānwayi, pi qahovársqatsit aw'i. ⁸Paniqw hapi öviy it tutavot qahihtataqa qa sinot tutavoyat qahihtata. Pi God itamuy Qahováriwtaqat Hikwsit máqahqa hapi pas nāp itamumi pan tutapta. ⁹Pu uma pas nānatupkomnihqey pan nānami unañway'yuñwñiqat soon pas nu piw öviy umuy āawnani. Pi pay uma nānami unañway'yuñqey God ahpiy tutuqayya. ¹⁰Pu pay suyan pi uma Macedoniāt ep tuptsiwñi'yuñqamuy sohsokmuy amumi unañway'yuñwa. Noqw uma pas suytsepñwat put añ öqawi'wisniqat itam umuñem nānawakna, itahtupkomu. ¹¹Uma pās yesniqey añ ö'qalyani; nāp umuhtumalay ep namitunatyawwiskañw, umuhmay akw tumalay'yuñwni. Ura pay itam umumi pan tutaptota. ¹²Nen uma qa itamum tōnawtaqamuy amutpik suan hinwisni; pu qa hakiy aw hihta maqaptsi'yuñwni.

The Lord's Coming

¹³Nikañwo itupkomu, imuy añ tuptsiwñi'yuñqamuy so'qamuy amumi hin hiniwhtiniqat nu umuy navotnani, taq ka uma ayam God qa aw yanyuñqamuy amún qahahlayhpit akw māmañuy'ni. ¹⁴Itam God aw tuptsiwñi'yuñwa, Jesus mokq pam put ahoy tātaynaqata. Noqw pan hapi piw pam Jesus ahpiy imuy so'qamuy ahoy yesvanani. ¹⁵Yan hapi Tutuyqawhqay itamumi lavayhtiqw, itam tuwat umuy āawnayani: Ason Tutuyqawhqay pituqw, itam nāt añ yesqam pas soon so'qamuy amupyeve put ahsawvayani. ¹⁶Pi God mohpeq hoñviayaat a'nö hiñqawhq, God tötöqpiat tötqi, Tutuyqawhqay a'nö tsa'lawht pas nāp öñaqw hawni. Noqw pahsat pay mohti ima so'qam Christ aw tuptsiwñi'yuñqam ahoy yesvani. ¹⁷Noqw pu itam nāt yesqam pumuy amumum ömiq yayve', tokpelat ep Tutuyqawhqay ahsawvayani. Nen itam pahpiy haqahpiy put amum sutsep yesni. ¹⁸Noqw öviy uma it yan lavayte', umuhqahahlayhpiy añ nānami unañwtavi'yuñwe', na'qalantotani.

Be Ready for the Lord's Coming

5 ¹Nikañw hísatniqat, pu haqe' qalawmaniqat uma pay navoti'yunwa, itupkomu. Noqw òviy kurs nu hin hihta umuy piw āawnani, pēnee. ²Pi uma pay navoti'yunqw, hak qa pan tunatyawtaqw, pep hapi pu' Tutuyqawhqat talōnniyat aw suptuni, uyiñwu mihikq ūuytoqat pan'i. ³Pi sinom pañqaqwani: Pay kwakwhat yēsiwa, qa haqam hinta, kitotani. Nikañw suhpahsat pay sūlawhtotini, wuhti tihta'niqa tūyay suptsinañwuqat pan'i. Nen puma soon ayo nōñakni. ⁴Noqw uma pi qatālat añ qa hinnumyaqw, òviy soon pam talōnni uyiñwut an umumi suptuni, itupkomu. ⁵Pi uma sohsoyam tālat ep sinoiwta. Itam qa tōkilat ep sinoiwta, piw qa qōmawnit ep'e. ⁶Oviy itam añ tokqamuy qa amún tokni. Itam havivokaliwkahkañw yesni. ⁷Pi tokqam mihikq tokñwu; pu honaqkuyit akw hōnaq'iwyunqam mihikq hōnaq'iwyunñwu. ⁸Itam qa pan hinnumyat, tālat ep sinoiwtaqey pan yesni; qapēwewnit, pu nami'nañwat akw itahtawitsqay tupki'yunwani; pu ayo nōñakniqey tunatyawyuñqey qa nañ'ekni'yunwani. Pam tunatya itamuñem sivavitanaqtsit anta. ⁹Pi God itamuy qa itsívut aw ökinaniqe òviy itamuy namorsta, pi itam Itahtutuyqawhqay Jesus Christ ahpiy ayo nōñakniqat òviy'o, ¹⁰Itamuñem mokqat ahpiy'o. Noqw òviy sen itam tayyuñwani, sen toknikañw, itam sutsep put amum yesni. ¹¹Noqw òviy uma nānami unañwtavi'yunwani; na'qalantotani; pay uma hinwisqey panyunwani.

Final Instructions and Greetings

¹²Pu úmaa, itahtupkomu, uma hakimuy umuhpa' tumalay'yunqam Tutuyqawhqat ep umumi moñw'iwyunqe, umuy u'nantoyneyaqamuy kaptsi'yunwani. ¹³Pu uma pumuy amumi unañway'kahkañw, tumalayamuy ep pas pavan hihtay'yunwani. Uma qa nānami hinyunwani. ¹⁴Noqw itam umumi pañqaqwani, itahtupkomu: Uma añ nanañhtuy u'nantoyneyani; añ unañwmokiwyunqamuy amumi unañwtavi'yunwani; añ qaö'qaltuy öqalayani; sohsokmuy sinmuy amumi wuhkomaqapsi'yunwani. ¹⁵Uma tunatyaltotiqw, qa hak haqam hihta qalolmat ep tuwat hakiy qalomáhintsanni. Pay uma sutsep hihta lolmat añ hinwisni, nānahpaa, pu sinmuy sohsokmuy amuhpaa. ¹⁶Uma sutsep hahlayyani. ¹⁷Yūmosa nāwakinwisni. ¹⁸Sohsok hihta añ kwakwhatiwisni, pi pan God umuñem tunatyawta, Christ Jesus añ'a. ¹⁹Uma Qahováriwtaqat Hikwsit ūwiwuy antaqat qa tōkayani. ²⁰Hak Qahováriwtaqat Hikwsit ahpiy yuaataqw, uma qa aw ye'tuqayyuñwani. ²¹Uma sohsok hihta aw tuwantiwisni; hihta lolmat hūrs ñuy'yunwani; ²²Pu hīhihta qalolma'e'wakwnihqat qe'yani. ²³Noqw nam God hakiy kwakwhat unañwtoynañwuqa pas nāp umuy neñem-sa sutsvo óyahtani. Noqw nam umuhhikwsi, pu umuh'unañwa, pu umuhtoko qa hihta akw hinkahkañw qa hihta ep tukopniwyunwani, hisat

Tutuyqawhqa Jesus Christ pituniq'ö. ²⁴Noqw God umuy wáñwayhqa pan umuñem yúkuni. Pi pam soon qa lavayiy aw antsanni. ²⁵Itahtupkomu, uma itamuñem nāwakinwisni. ²⁶Uma nānatupkomnihqey pan sohsokmuy tuptsiwni'yunqamuy öqalantotani. ²⁷Nu hapi Tutuyqawhqa aw yankañw umumi pañqawni: Uma it tutuvenit pas sohsokmuy God sinomuyatuy amumi añ túñwantotani. ²⁸Nam Itahtutuyqawhqa Jesus Christ núokwaat umumum yantaa. Nam antaa.